

ריאיון ברשם-קול בקהלת מס' 10

ב- 1978 לקרהות חוברת

40 שנות מעין-צבי

ארכיוון מעין-צבי

מראיתנו: שלומית קוגלמן

תנאי צי' גדרבש - התקופה 1947

שליח במחנה העצירים של עלייה ב' בקפריסין
בתקופת מלחמת העולם ה- 2

נרשם בתחום האלבום של דר ברاؤן: מיסדייה ובוניה של מעין-צבי,
שיצאת לקפיריסן שליח ב- 1947 . - הנה הסיפור על התקופה הזאת.

שלומית.

עווי גרכט - ברשם-קול [פיענוח: סלאבה, מנור רוסי, הגתה - אורלי מניב - 1994 הדפסה]
יובל בן-יעקב

יצאתי בשליח מקיבוץ "נאות-מורדכי", שבזמןנו לא התיפלג וענ-ידי זה הוא לא היה שייך לשום תנועה קיבוצית.

בקיבוץ היו דזוקים לעליה ולכוה-אדם נוספת. המשק התפתח וראו את האפשרות לקלות אנשים. הדרך לכך אם הם עצמם ישלחו שליחים, כדי לקלות אנשים ולכון אותם אל המשק. לא לתנועה קיבוצית מסויימת אלא רק לקיבוץ זה. המשגרת הייתה מטעם הסוכנות.

כמו כל מבריח נשלחי לקיבוצות די מוגדרות, שבן היה לנו קשר עם מספר חברים, בעיקר עם אלה שבאו עם אוניביה "אורלו זרוב" משווודיה.

בשגעתי לקריםין, קשתי קשור עם כמה קבוצות פולניות, הונגריות, והשוודיות, שלפעה הם היו יוצאי גרמניה.

במהלך העבודה הצלחתי לקשרו ל"נאוט מורדכי" בערך 70 איש; אבל במובן הiyiti שליח בלאי מוגדר מבחינה פוליטית.

נסה לי קשיים בתוך המנהה שליחי הקיבוצים – אם זה מקיבוץ אחד ואם זה מפא"י או מפ"ם או "השומר הצעיר".

כי הם ידעו שב"נאוט מורדכי", אם ייכו קולות של מפ"ם לשם, הקולות ייכו לאיובוד.

היה לי קושי להוכיח מעמד שם, כשהתעורר אנסי פל"ח, נישלחתי איתם לעבודה הרכש בתוך קריםין, זה כדי להכשיל אותו ונסלק אותו. הצלחתי לבצע את העבודה, אבל הרגשתי במעקב אחרי והודעתו שאני "שרוף", שיש לי "דנב".

בשפה לא שלטתי כל-כך, אבוי דיברתי איטלקית והם דיברו יוונית, אנגלית הם לא ידעו, ואכשחו הגדנו להבנה, אחרי מי עקבנו - אבוי לא ידמתי, אני חשב שהוא היה אנגלי.

התוכנית הייתה לפרק את המחנה קפריסין בכוח. הכנו את הפריצה, אבל לי היה טובן שישלחו אותו לפועלה, כדי ל特派 ולסלק אותו. באו משם - 70 איש - ונשארו חצי.

בזמן זהה היה קשר חזק עם הארץ. נשארכנו שם בערך תקופה של כ- שנתיים. צורת החיים שלי שם הייתה קשה מאוד, אני בربע שנה שהירתי שם, ירדתי כ- 8 קילו. אני חייתי עם האנשים יחד בתוך המחנה, אכלתי את האוכל של הברושים, שירד מן המנות שלהם.

נתמי שיעוריים בין 8.00 - ל- 10.00, שיעוריים פרטיים ביום, השיעורים בעיברית היו לפי שיטה שלי מקורית, היו לי שיטות שונות לילדיים ולמבוגרים.

בשהתנדבתי לצבא בריטי, עוד לא הייתה התנדבות המוניה לצבא הישראלי, אני הגעתו להחלטה, שאני צריך להתנדב, לצאת מהגבולות פה ולהלך, זה היה בשנת 1942. המשק לא כל-כך הסכים שאני יצא, כי הייתי בתפקיד מא"ז במשק.

הילתי למשרד הגנה וهم לא אישרו לי את הגiros. התפטרתי מתפקידי במא"ז והתגייסתי לצבא. היינו 5 יהודים ו 45 ערבים. והתאמנו בחודש וחצי, לא היה כל עימות בין ערבים ויהודים בתוך הצבא. בפועלות כמעט כל העربים ברחו, אלה שניתפסו, נישפטו ונאסרו למספר שנים. בהתחלה הייתי בחיל הנדסה רג'il.

אני ذוכר שמנת אוכל יומית הייתה כפית בולביה וביסקווייט אחד וחצי מימיה מים ל- 48 שעות. הזמן הקשה זה ארך בערך שבועיים, אחר-כך מצאנו על שפת-הים, משחת-כטליים, משחת גילוח וטן סוכריות עם חור באמצע והם הצללו אותנו. כנראה שאיזו אובקיה אנגלית קיבלה טורפדו.

עם הזמן הזמן נהפכה ליחידה קרבית, "הנדסה קרבית". כבר הייתה אז בריגדה יהודית ובאייטליה הינו בריגדה.

היו שלושה גורמים, שהביאו אותו לנודב את הקיבוץ ולבו "לטמיון-צבאי": אחד מהם - בזמן מלחמת השחרור הציבו עלי באסיפה הכללית שאני מא"ז, היו קרבות מאוד קשים והיו צריכים אנשים שניהלו את הקרבות, ולוי לא היה ניסיון קרב. היו בינו לבין אנשיים, קצינים עם ניסיון קרב, טנקי שעדייף שהם יהיו מא"ז - מפקדי איזור, אך הציבו עלי למרות התנגדותי. אני גם בפוגות הבאות לא הייתי מסכים עם הרבה דברים. טמיון-צבאי בשביili הייתה כמו גן-עדן, שמעתי שלא מבריחים את החבר לעשות את מה שהוא לא רוצה לעשות וזה באמת היה כך. אבל עכשו זה השתנה.

התאריך של המריכה: 22.6.94

פייננח: סלאה סקלנטקי

ס ר ק

* *

*